

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítőra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajtadonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Muraköz a mienk.

Azzal, hogy ide fészkelte be magunkat Európa kellő közepébe s elfoglaltuk a Duna medencéjét, bizony nagy mértékben kellemetlenkedtünk. Nemcsak, mert elfoglaltuk a világrész legtermékenyebb síkságát; de azért is, mert ezzel ékeztünk két világhatalom érdekei közé. Magunk ellen zúditottuk a honalapítással a german faj haragját: mert meggátoltuk keleti terjeszkedésében. Ellenségeinké tettük a szlávokat: mert a magyarság páncélgyűrűjén törtek meg a szláv törekvések hullámai. Észak és dél felől megakadályoztuk az északi s délszlávok egyesülését s következményeiben a szláv világbirodalom megszületését.

Ezeréves ittlétünk azóta szakadatlan láncolata a létért való küzdelmeknek. Nemcsak területünk integritásáért kellett folyton síkra szállanunk. A történelem tanuskodik róla, hogy majd félszázadonként került erre a sor. Nemzeti jellegünk, fajunk, nyelvünk, nemzeti voltunkért meg állandóan kellett harcban állanunk.

Hogy eközben a magyar faj egyre fogyott, nagyon természetes. Maga a magyarság volt a honalapító, utóbb az államfenntartó faj. Amikor meg a magyar állam megmentéséről volt a szó: csakis a magyarság lépett sorompóba s — ontá vérért.

Ez a körülmény s egyéb sorscsapások vnták aztán maguk után azt, hogy hazánk lakossága oly tarka lett s hogy Magyarország a poliglott államok sorába tartozik. Nem elég, hogy a legmesszebb menő kedvezésekkel magunk is telepítettünk közénk idegen nemzetiségeket, hogy lakosságunk gyarapodjék; utóbb politikából telepítettek le közénk ellenséges indulatu népfajokat is, hogy minket azokba beleolvasszanak. Így az ország határain belül, a századok folyamán erjedésbe és erős összeütközésbe kerültek a legkülönfélébb érdekek, melyek végül azokat az áldatlan állapotokat idézték elő, melyekből az ország száz meg száz sebtől még most is vérzik!

Csakis így történhetett az, hogy a török hódoltság idejében szemünk láttára alakultak át a birodalom déli részében a viszonyok — nemcsak etnográfiai, de politikai tekintetben is. S mit sem lehettünk ellenők. Akárcsak Laokoon szerepére lettünk volna kárhoztatva. Tetehetetlenül szankcionáltuk Horvát- és Szlavonország kialakulását magyar területen: a régi Szlavóniában s a régi drávántúli vidéken, melyet magyar vér áztatott s magyar kar és kard elfoglalt a magyar korona részére,

A Dráva és Száva között azóta már nem is társországokról, de egy egészen különálló államról álmadoznak a jó horvátok. Minden jogköteleket szétszakítanak S nemcsak Fiumét akarják tőlünk elszakítani, de

vitássá teszik ránk nézve a Muraköz birtoklását is.

Már odáig fejlődtek a dolgok, hogy újra napirendre került a muraközi kérdés, akárcsak a halvanas években. Akkor arról viatkoztak, hogy a Muraköz az anyaországnak semmi köze. Most meg a szomszédságban azt feszegetik, hogy a Muraköz Horvátországhoz tartozik. Elég vakmerően azt állítják, hogy Muraköz sohase is volt törvényes része Magyarországnak, hanem mindenkor Horvátország kiegészítő része volt.

Gyűlést gyűlés ér egymás után. Határozatokat hoznak. Akciót indítanak a Muraközben elnyomott atyafiak támogatására. Mozgalmuk érdekében segélyfórákat falkasztanak. Pénzzel, szóval, röpiratokkal agitálnak. Ujságot is alapítanak. A horvát kalicós hivatalos ujság szerint ez ujságnak egyenesen az a bevallott rendeltetése, hogy a Muraközben élő horvát testvéreket felüljelje, felvilágosítsa, szervezze, buzdítsa — a nép szent jogainak kivívására, a magyarok ellen!

Pedig mi alapja is van a horvát okvetetlenkedéseknek? Semmi. Sem történelmi, sem érzelmi bizonyítékai nincsenek. Semmi olyan törvényre nem hivatkozhatnak, melylyel a Muraköz horvát tartozandóságot, illetőleg az igazság mérlegét az ő részükre billenthetnék. Azzal meg, hogy a mohácsi ütközet utáni zűrzavaros időkben egyes fejedelmi levelekkel, jószágadományokkal állanak elő s maguknak ezekből fegyvert kovároznak argumentumaik támogatására: éppenséggel nem gyöngültenek meg igazainkban. Mert amikor őseink ezt a földet a Kulpáig elfoglalták, birtokba vették a Muraközt is s azóta mindenkor Zalavármegye oldalán találjuk a felszírt akkor is, amikor a vármegye főispánjai, a Zrínyiek idejében, Horvátország bányái voltak.

Hogy ez így van, egy csomó rendeletet is idézhetünk. Ezek szerint Horvátország mindenkor csakis a Drávaig terjedt. Így Nagy Lajosnak egyik 1351-ben kelt dekretuma szerint a kamara jövedelmeihez a Dráva és Száva közt lakó nemesek is tartoznak hozzá járulni. (Itt a horvátokról van a szó, kik a Drávaig terjeszkedtek.) 1542-ben, I. Ferdinánd alatt, a 6. határozat 43. cikkének 1 §-a többek között így szól: »Ernszt Gáspár a Zalában lévő Csáktornya és Stridó várakat stb.« (Tehát ebben az évben Csáktornya a vármegyéhez tartozott.)

De állításunk bebizonyítására megszólaltathatunk egy neves horvát író is, ki úgy földrajzi, mint történelmi műveiben, minden alkalommal, mint határfolyóról emlékezik meg a Dráváról. Latin munkájában (Notitiae . . . Regnorum Pannoniae . . .), mely Mária Terézia alatt látott napvilágot, több helyen tárgyalja ezt ily módon. Így a könyv 99. oldalán Fatlatus nyomán azt állítja a szerző Kercselics Á., hogy Pannoniának a Dráva a

határa s hogy a szlávok a Dráva és Száva közötti Szlavóniában laktak. Egy másik helyen meg, hogy Pannoniát a folyamközi szlávoktól a Dráva választja el.

Ezekből látható, hogy a Muraköz a hunok idejében sem tartozott Horvátországhoz.

A 101. lapon az olvasható, hogy Szent István Szlavóniában, a Dráván túl semmiféle jogokkal és tulajdonnal nem bírt. (Tehát Szent István alatt is a Muraköz Magyarország része volt.) Ugyancsak ezen a lapon szól a horvát szerző arról is, hogy a mikor a horvátok királya, Krezimir, Szent Istvánt Konrád császár ellen segíté, Szlavóniának a Kulpától a Drávaig elterülő része jutalmul a horvátoknak jutott. (Tehát a Muraközt nem kapták meg.)

S ha a horvát író eddigi idézései alapján nem eléggé hiteles tanu, idézék Varsd vármegye c. művéből is egyhány részletet, melyek a horvát író gondolkodását és a Muraköznek jogi állapotát eléggé megvilágítják.

Ennek a könyvnek a 450. lapján a következőkre akadunk: »E megye (t. i. V. vmegy) a Drávától hezódódik s ennél fogva észak felől Sz. országhoz legközelebb van s Zalavármegyétől is a Dráva által választatik el. . . . (Tehát itt is a Drávát ismeri el Horvátország határául.)

A 366. oldalon Ferdinánd király egy 1548-iki rendeletében megemlíti, hogy Frangepán, mint szlavóniai birtokos, a királyt a Dráván túl segíteni nem tartozik. (Tehát M. és H. ország között a határ ebben az évben is a Dráva volt!)

S ha 17. századbeli idézetet is kívánunk a horvátok, szolgálhatok eggyel abból az időből, amikor mindenünktőlönkre akarták tenni; amikor önállóságunkat megsemmisítve a föld felszínéről eltörölni akartak. Magára I. Lipót, legellenségesebb indulatu királyunkra hivatkozhatom, ki 1671-ben a Muraközben lévő stridói és szentilonai kápolnákat a következő alapítólevéllel a pólosoknak adományozza: »Mi I. Leopold tudtára adjuk, hogy Szent Jeromosnak Zalavármegyében létező Muraköz szigetében fekvő kápolnáját, ugyancsak a Csáktornyán felül fekvő szentilonai szerzetházat . . . ajándékoztuk.«

Ez bizonyára a legsúlyosabb bizonyítékunk amellett, hogy a Muraköz még a 17. század végén is Zalavármegyében van és nem Horvátországban.

Hogy ezután mikor szakították el a felszírt az anyaországtól, mondják meg ezt nekünk a horvátok! Hogy 1848-tól 1861-ig Varasdhoz tartoztunk, arra ne hivatkozzanak. Ez minden népjog, minden törvény ellen való merénylet volt. Ép úgy, ahogy Bácsbodrog vármegyéből 1849-ben szerb vojvodinát csináltak a bánsági vármegyékkel kibővítve, melyekből már III.

Károly korában a bécsi haditanács alá rendelt külön tartományt alakítottak.

De amikor az ország integritását helyreállították, Muraköz is visszakerült az anyaországhoz. A szappanbuborék sorsára jutott nevetséges erőlködésök csak azon csodálkozunk, hogy még mindig nem ábrándultak ki arról a tévedésükből!

Ha tehát hű politikájuknak semmiféle törvényes alapja nincsen, minek erőltetik az érzelmi mozzanatokot, amikor érzelmeiket a muraközi »testvérek« semmiképp se viszonzozták. Nem volt elég kiabáldozáshoz 48, amikor a szatadságharc folyamán a Muraközben oly barátságos fogadtatásban részesültek! Nem győződtek meg erről a 60-as évek elején, amikor a muraközi nép maga sietette az anyaországhoz való visszacsatolást! S nincs erről alkalmuk a jelenben is meggyőződniök, amikor visszahang nélkül való minden erőlködésök!

Nem kell a mi népünknek semmiféle drávanthúli kapcsolat. Hiába gyűléseznek, hiába tolják fel magukat a muraközi »testvérek« apostolaivá: senki se veszi őket komolyan. Hiába szórják tele a Muraköz falvait fércelményeikkel: eszméiket nem veszi be senki fia!

A muraközi nép tisztában van az ő helyzetével. A százados együttélés szilárd dűfönte a köteleket a magyarság és a muraközi nép között. Tudja itt mindenki, hogy jövőjét csakis a magyar fajtával karöltve építheti ki.

Hiábavaló tehát minden erőlködés. Cél nem érnek, mert Muraköz a miénk!

— **Kérélem a hölgyvilághoz.** Ismeretes az a körülmény, hogy a József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület kétezer ridikült csináltatott. Ezer jószívű hölgy már akadt is, aki a ridikülöket gyűjtés céljából elfogadta. Egyik-másik ridikült mint a megrakott méhecske, megrakva koronákkal és fillérekkel visse járul a szegénysorsú tüdőbetegekért szívesen küzdő egyesülethez. De ezer ridikült még várja azt a jó szívet, aki ezt a gyűjtő-társult a halállal eljegyzett tüdőbetegeknek elkérje. Csak egy levelezőlapot mellőztassanak inni az egyesületnek (József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület Budapest, IX. Lónyay-utca 47.) Kérjük városunk és vidékünk hölgyvilágát, hogy fogadják résztvevő szívök irgalmába a tüdőbetegek ügyét. Mily gyönyörű dolog volna, ha az ezer ridikült gazdára találna s karácsonyra száz szegénysorsú tüdőbeteg bevonulhatna az ő gyógyító-házába, legnagyobb kincsének, egészségének visszanyerésére. Adhatunk-e nekik ennél becsesebb karácsonyi ajándékot? Pedig nem kell hozzá egyéb, minthogy a mi városunkban is akadjon legalább egy-két áldozatkész magyar nő, aki nemzetünk nagy szegény-föltöltő résztvevő szívével megszűntetni segít. Lapunk szerkesztője készséggel és örömmel ír a ridikült elküldéséért, ha olvasóink erre föl hívják. Bár minél több jószívű hölgy hívna fel szerkesztőségünket, vagy az egyesületet!

Vázlatok az erdőgazdaság köréből.

Írta: Földvály Miksa.

II.

Az előző cikkben nagy általánossággal szó volt az erdőültetési főbb módjairól, melyek közlése után ráértek most a szálerdőkben szokásos felültetési módok népszerű ismertetésére.

A Muraközben zárt állásokat leginkább csak a tölgy, bükk és gyertyán alkotnak, a lágylombfák közül az éger, a tölvevények közül az erdei

fenyő. Utóbbi vidékünkön a kisebb birtokok által rendszeresen nem tenyésztetik, az éger állatok pedig nagyobbára sarjadás után nyitattak fel.

A tölgyfajok közül a lapályos helyeken, de a hegykerületek dombvidékein is legmegfelelőbb a kocsányos tölgy, közvetlen rokona a kocsántalan tölgy csak az elő- és középhegységekben diszlik jól, a lapályra nem való.

A kocsányos tölgyvel való felültetést lehet egyszerűen a makknak a beesdősítendő területen való elvetés által eszközölni, mikor is célszerű vetés előtt és után a sorok között mezőgazdasági kapásnövényeket tenyészteni, hacsak a talaj nem túlságosan sovány. Ezen úgynevezett mezőgazdasági elő- és köztes használat alkalmazása nem csak számot tevő mellékjövedelmet biztosít az erdőbirtokosnak, hanem beigazolt tény, hogy a kikelt vagy beültetett csemeték ezen köztes használat alkalmazása folytán sokkal jobban fejlődnek, mint az olyan csemeték, melyek mellett kapás növényeket nem termesztenek.

Különösen áll ez azon vidékekre, hol a talaj jó és a mindenféle gyomnövény, továbbá a viszsamaradt fatuskókból kisarjadóztó vagy a fagyókér hajtásai gátolják az oda telepített fiatal fákcsák fejlődését. Az ilyen helyen a talajt megkapálják és a csemetesorok között 3–5 évet át burgonyát, babot, kukoricát stb. vetnek el. Ezen mezőgazdasági növények megkapálása alkalmával a csemeték is körülkapálatnak, a talaj meglazul a gyomok nem borulnak rá a zseme csemetére, nagyon érthető tehát, hogy ezen eljárás által a csemete vidorábban fejlődik, gyökérképződése dúsabb, hosszúsági és vastagsági növekedése jobb.

A hol tehát kellő elővigyázat mellett keresztül vihető a köztes használat, annak alkalmazása a kettős haszonra való tekintetből nagyon ajánlatos.

A makkvetés legkönyebb és legolcsóbb módja az, ha a talajból lehetőleg az összes tuskókat kiássuk és a területet teljesen felszántjuk és megboronáljuk, — ezután zsinor mellett, 1,2–1,5 méternyi távolságban mintegy 5 cm. mély barázdákat húzunk, melyekbe egymástól 15–20 cm. nyire vetjük a makkot és ezeket gereblyével betemetjük.

A makknak azonban igen nagy ellensége az éger. A hol tehát tartani lehet attól, hogy az elvetett makkok az egerek falánkosságának esnek áldozatul, tanácsosabb csemetét ültetni, melyeknek beszerzéséről már szó volt az előbbi cikkben.

A csemeték elültetésénél szintén bizonyos rendszert kell követnünk és azokat lehetőleg mértanilag szabályos rendben, úgynevezett hálózatban elhelyeznünk. Ha csak arra kell ügyelnünk, hogy a csemeték párhuzamos, egyenes sorokban álljanak, akkor ezt soros ültetésnek mondják; a négyzetes ültetésnél az egymáshoz legközelebb álló négy csemete négyzetet, a háromszögesnél három szomszédos csemete egyenlő oldalú háromszöget képez.

A szabályos hálózatban ültetett csemetét, nem csak tetszősebb a szabálytalannál, hanem azon előnye is van, hogy a szükséges csemetemennyiséget előre pontosan ki lehet számítani, az ültetési munkák gyorsabban és rendszeresen végezhetők, továbbá mezőgazdasági köztes használatra alkalmas és végre hogy a fiatalosban későbbben végzendő tisztítások, gyérítések könnyebben fogantathatók. Az említett hálózatok kitűzésének módját a leírás hosszadalmassága miatt itt mellőznöm kell. Csak röviden jelzem a soros hálózat olyan módon való kitűzését, hogy célszerű két zsinort vennünk, melyek egyikén a sortávolság, a másikon a csemetetávolság van megjelölve s ekkor úgy járunk el, hogy először megjelöljük a sorok távolságát a sorzsinorral két párhuzamos oldalon, aztán az így megjelölt pontok között húzva ki a csemetezsinort, megjelöljük az ültető helyeken egy-egy kapavágással. A csemetemennyiség megállapítására nézve szintén csak röviden annyit jegyzek meg, hogy egy méter sor- és csemetetávolság mellett négyzetes háló alkalmazásával 5755 darab csemetére van szükségünk; ugyanennyi kell 1 kat. holdon a soros hálózatnál is, de 2 méteres sor- és fél méteres csemetetávolság mellett. Leginkább ennyi csemetét szoktak számítani 1 kat. hold beültetésére.

Ha tehát a csemeték helye a háló szerint egy-egy kapa vágással meg van jelölve, megkezdődik a gödrök kiásása és a tulajdonképeni ültetés.

A gödrök kiásását rendszerint férfiak végzik, mert ez nehezebb fáradságosabb munka, mint maga az ültetés.

A hol a talajt gyp borítja, ott a munkás a gypet körülhúzza, a kivett gypkorongról a földet leveregeti, a gödröt pedig mintegy 20 cm. nyire

kiássá, s a felszedés és kirázás közben elszakadózott gyp darabjaiból a gödröknek lehetőleg déli oldalán kis, félkör alakú töltést készít.

A csemeték elültetését rendszeren asszonyok és serdülő fiúk és lányok végzik, kik ebben több ügyességet szoktak kifejteni, mint a nehezen hajló derekú férfiak.

Minden ültető valamj edényt vagy kosarat hoz magával, abba helyezi gyökérükkel befelé a csemetéket, melyeket tanácsos elültetés előtt időben híg földes pépben tartani, hogy el ne száradjanak. Így megvédve sem szabad azonban tömegesen a magával vitt edényből kivenni, míg egy csemetét elültet, mert a napon, vagy akár szelnek is kitéve nagyon hamar elszárad a zseme csemete és akkor karba vett fáradtságot elültetni.

Az ültetésnek különösen a németek által kitalált számtalan módja közül leggyakrabban alkalmazazzák a következőt:

Az ültető balkezebe fogja a csemetét és jobbajával szétbúzza a gödör fenekén annak gyökerét; most jobb kezével először a jobb s azután a rosszabb földdel a gödröt betölti, de közben baljával kissé felhúzza a csemetét annyira, hogy töve éppen egy szintben legyen a talajjal. Most kinyújtott két keze fejét a csemetéből egy tenyérnyi távolságra annak mindkét oldalánál beszúrja a földbe és ott helyben megfordítja, hogy tágas lyukak származzanak, melyekben gyökér nincsen, azután kezét ki sem véve ököire szorítja s végre a földet mindkét oldalról kissé a csemete a gödör közepén megtörtött földoszlopban fog állítani; az így támadt lyukakat földdel betölti és ököivel ismét lenyomja, ügyelve arra hogy a földdel együtt le ne nyomja a csemetét is, mert ezáltal gyökerét összegyűrűné és igen mélyre esnék a töve. Ha a földet ez utóbbi kézfogással nem szorítja nyomás közben a csemetéhez, hanem egy tenyérnyire attól függőlegesen nyomja lefele ökleit, akkor a csemete nem érintetik.

Az utóljára maradó kis gödröket végre betemeti és kész az ültetés.

Ha 1–2 év múlva megvizsgáljuk a fiatalost és azt látjuk, hogy több csemete nem eredt meg, ezen hiányokat azonnal pótolnunk kell, különben vagy tisztás helyek maradnának és ez majdan jövőrelem veszteséget eredményezne, vagy ha csak nagyon későre hagyjuk az után pótlást, akkor meg körülömbésg lesz az egyes faegyedek között, a mi szintén a jövedelem rovására esik.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kinevezés.** A Julián-Egyesület Zsomboly Mariska volt dráskoveci közs. tanítónőt az iregi (Szerémvármegye) elemi népiskolához nevezte ki.

— **Kitüntetés.** Bratovcsák Adolf zalaújvári kertész Mauthner Ödön kiállításán gyönyörű szép zöld paprikájával aranyérmel és díszoklevelet nyert. Eddig rendben van. Üdvözljük a törekvő polgártársunkat. Csak az érthetetlen, hogy egy első hazai magtermelő cég, hogyan oszlogathat magyarországi kiállítókat között német okleveleket!

— **Eljegyzések.** Draskóczy Sándor helybeli déli vasúti forgalmi hivatalnok jegyet váltott Szelmayr Rózsika úrléánnyal Veszprémből. — Pálmai Gyula a kassa-oderbergi vasut tisztviselője f. hó 10-én jegyezte el Poprádon Gazy Gizella urhölgyet.

— **Tisztiorvosi vizsga.** Dr. Schwarz Vilmos, pécsi közorházi orvos, Dr. Schwarz Albert helybeli orvos fia f. hó 15-én jó sikerrel letette a budapesti tud. egyetemen a tisztiorvosi vizsgát.

— **Halálozás.** Popi Gyula, a f. év augusztus havában a helybeli m. kir. állampénztárhoz kinevezett adótitás hosszas szenvedés után novemb. hó 8-án életének 33-ik évében Lippán elhunyt. Elhunytát özvegye és fia gyászolja. Legyen adott emléke!

— **Szent Imre-ünnep.** A helybeli áll. tanítóképző-intézet katolikus ifjúsága Szent István első magyar király fiának, Szent Imre herceg születésének kilencszázados évfordulója alkalmából f. hó 10-én, mulatva

sárnap reggel 9 órákor az intézet disztermeben jubiláris diszünnepet rendezett. A diszteremben az alkalommal Szent Imre herceg szobra volt fölállítva, délszaki növényekkel, virágokkal körülveve. Az ünnepélyen a tanári karon kívül szép számú közönség vett részt, mely mindvégig feszült figyelemmel kísérte a gazdag program lefolyását, s többször lelkes éljenzéssel és tapsal jutalmazta a szereplőket. A magasztos ünnepély a »Hymnus« éneklésével vette kezdetét, melyet a közönség állva hallgatott végig. Ezután Hortobágyi »Jubileumaink« (Prologus) c. költeményét Mészáros Károly III. év. növendék szavalta el nagy hatással. Majd Polány János IV. év. növendék ünnepi beszéde következett, melyben Szent Imre herceg erényeit magasztalta és példának állította a magyar ifjúság elé. Polány beszédét az ünnepi közönség lelkes éljenzéssel honorálta. — Szepessy-Demény »Szent Imre sirja« c. melodramát Lázár Károly IV. éves növendék szavalta, s zongorán Nagy Dénes IV. év. növendék kísérte. A poetikus zenekölteményt Lázár K. kellemesen csengő hangjával, Nagy D. pedig precíz zongorajátékával gyönyörűen adták elő. A közönség lelkes éljenzéssel és hosszas tapsal jutalmazta a szereplőket. — Szemlér Ferenc »Szent Imre ünnepén« c. költeményét Borossay Béla szavalta mély érzellemmel. — Végeztül Purcsi János tanítóképző-intézeti zenetanár gyönyörű zeneszerzeményét, a »Tündöklő csillag...« c. éneket adta elő az ifjúsági énekkar. Az ünnepély után Varga Wolfgang hittanár köszönetet mondott a tanári karnak és a közreműködőknek az ünnepély fényes és sikeres lefolyásáért, valamint a közönségnek a megjelenésért. Majd kérte az ifjúságot, hogy Szent Imre herceg lelkének felséges nagysága az ő szívébe is ömöljék. Legyenek vallásúnak igaz hívei, tanítványai Szent Imrénak, követői annak a zászlónak, amely nemcsak a hazafiságnak, de a vallásnak és hazafiságnak is egyúttal zászlaja. Tömörítsék majdan egykor e zászló alá a munka társadalmát; s ha szentül, tisztán, keresztény katolikus módon tanulnak meg élni, győzniök kell Szent Imre glóriás alakjával. Úgy a közönség, mint az ifjúság nagy ovációval fogadta Varga W. hittanár beszédét. Végül Zrínyi K. tanítóképző-intézeti igazgató meleg szavak kíséretében mondott köszönetet a jelen volt közönségnek azon szíves érdeklődésért, mellyel az intézet és az ifjúság iránt viseltetnek. Biztosította a jelenlevőket, hogy a magyar haza szeretetében és a kereszténység dicsőségének terjesztésében ezután is mindenkor kiveszi a részét az intézet. A közönség az ifjúsággal egyetemben percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadta az intézet igazgatójának zárvárszavait.

— **Keményseprők szervezkedése.** Zala-, Somogy- és Vas megye keményseprősegei vasárnap Nagykanizsán gyűlésre jöttek össze, hogy ők is egyesületbe tömörüljenek érdekeik megóvása céljából. Határozatilag kimondták a megalakulást, egyben pedig abban is megállapodtak, hogy a nemzetközi szociáldemokrata-párttól függetlenül, teljesen hazafias irányban fognak érdekeikért küzdeni. A tisztikar megalakítása után bizalmi férfiakat is választottak Tab, Babócsa, Szigetvár, Csáktornya, Alsóledva, Sümeg és Perlak kiküldöttjeiből, maj a Hymnus hangjaival bezárták a gyűlést.

— **Ragadós állatbetegségek Muraközben.** Sertésvész: csáktornyai Csáktornya, perlaki Óporvec 12 u.

— **Körözés.** Vrsics Mihály VI. hegykerületi születésű és illetőségű asztalos ellen, — ki kihágás miatt pénzbüntetésre van büntetve, és ismeretlen helyre távozott, — a helybeli főszolgabírói hivatal a körözését elrendelte.

— **Bátor életmentő.** Farkas Lajos kottori vendéglős f. hó 11-én szép jelét adta önfeláldozó bátorságának. Ugyanis kedden történt, hogy Horváth Józsefné kottori asszony a Murarévnel vigyázatlansága jolytán a folyóba esett. Horváthné már-már elnyeltek a habok, midőn Farkas utána vetette magát és a saját élete kockázatásával kimentette az asszonyt a vízből. A parton állók Farkast, a bátor életmentőt megajánlották.

— **Népmozgalmi kimutatás.** A csáktornyai járás területén 1907. évi aug. 1-től 1907. évi okt. végéig született 444, elhalt 203 egyén, így mutatkozik szaporodás 241.

— **Lopás.** Antal Károly zrinnyikülvárosi lakos f. hó 3-án a helybeli Horvát-féle vendéglőben vigan mulatott a boros poharak mellett, a mikor ismeretlen tettesek zsebéből 80 koronát elloptak. A csendőrség járőre a nyomozást megejtve, nem tudta megállapítani biztosan, vajjon Antal pénze úgy veszett-e el, vagy pedig ellopták?

— **Haza Amerikából.** F. hó 13-án, a délelőtt 11 órakor Prágerhof-felől Csáktornyára érkező személyvonat ismét 280 ki-vándoroltat hozott vissza Magyarországra, kik, miután Amerikában — tekintve az ottani nehéz megélhetési viszonyokat, elegendő munkaerőt, — kenyérkereseti forráshoz nem juthattak, visszajöttek hazájukba. Úgy hiszik, hogy alig lesz az utasok közül egyiknek vagy másíknak kedve, hogy újból a bizonytalanság nehéz útjára, Amerika felé induljon.

— **Letartóztatás.** Kecák András kottori születésű, ogulini lakos, aki az ogulini munkáscorcsmáros pénzbeszedője volt, a múlt hét folyamán 152 kor. elikkasztása után Ogulinból megszökött Távirati megkeresésre a határszéli rendőrkapitányság csáktornyai kirendeltsége Kecákot f. hó 6-án Csáktornyán a vasúti állomáson letartóztatta.

— **Állami faiskolák eladó csemétéi.** Az állami faiskolákban, tanintézetekben lélmilliót meghaladó gazdasági és diszfa, caerje, gyümölcsoltvány van készletben eladás céljaira. Egy-egy megrendelőnek 1000 darabnál többet nem adnak és a kedvezményesen áron való kiosztásért a földmívelési miniszteriumhoz kell folyamodni. A lényeges szállítási és csomagolási költséget azonban mindenkor a folyamodó tartozik viselni. Lelkészek, tanítók, jegyzők, állami tisztviselők, földmivesgazdák fél, sőt esetleg kedvezményes árban is kaphatják a fákat és csemétéket. Magcseméték és vadcsemétéket — amíg a készlet tart — kivételesen díj nélkül is adnak, de csak oly községi faiskolák számára, melyek megfelelő talajjal, fekvéssel, kerítéssel, kuttal és felszereléssel vannak ellátva, kezelőjüknél kellő szakismerete van. A községi faiskolák számára igényelt csemétékért legkésőbb 1908. január 1-ig kell beadni a kérvényeket.

— **Szerencsétlenség.** Sztternát Józsefné 5 éves József és Szobocán József 7 éves Ignác nevű lappányi lakos fiugyermekek f. hó 6-án a délutáni órákban játszás közben Sztternátné lakása előtt a megyei uton tüzet raktak, melytől Sztternátné fiának ruházata tüzet fogott úgy, hogy a kis fiu 20 napig gyógyuló égési sebeket szenvedett. Sztternátné, — kinek lakásán szerezte a megégett fiu a

gyújtót, — gondatlanságból okozott súlyos testisértséért a helybeli járásbírósnak feljelentett.

— **A szűret eredménye.** A m. kir. szőlőszeli és borászati felügyelőnek a földmívelésügyi miniszterhez tett jelentése szerint az idei szűret eredménye a csáktornyai kerületben a következő volt: mennyiségileg a termés közepesen alóli, minőségileg igen jó. Bor ára 36—60 korona között váltakozik.

— **Megjelentek.** Atheneum nagy képes naptára 2.60, Borszem Jankó naptára 2.—, Fidi-busz naptára 1.20, Dr. Fényes László a társadalom és nemi kérdés —.80, Dr. Friedrich Imre A nő joga a váláshoz 2.— Dr. Guthi Világvárosi bűnök 2.—, Dr. Guthi A vén kopó 2.—, Dr. Guthi Tuzár mester 2.—, Lengyel Mennyhért. A halás utókor, színjáték 2.60. Kapható Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornyán.

— **Zonevizsga.** F. év december hó 7-én Csáktornyán, a Zrinyy-szálló nagytermében Schmiedt E. helybeli karmester és neje a második zenevizsgálatot tartják meg tanulóikkal. A tanulók — mint értesülünk — már nagyban készülnek a vizsgára, s így a szülőknek, valamint a zenekedvelő közönségnek ismét alkalma nyílik egy kellemes és tanulságos est élvezeteiben gyönyörködni: Schmiedt E. karmesternek jelenleg 23 tanítványa van, kiket ambícióval, a legnagyobb szorgalommal és tudással iparkodik oktatni a zongora és hegedülésben. Már eddig bemutatott zenevizsgájával is kiérdemelte a szülők halálját és a szakértők teljes elismerését, s hisszük, hogy ezen második vizsgája is fenyeknek ígérkezik.

— **Csendőlet Murakirályon.** Murakirály vasúti állomáson nagy tömeg vasúti munkás várta f. évi június hó 4-én a délután 4 órakor érkező vonatot. A munkások elutazni akrtak, de mivel nem jelentkeztek kellő időben, az állomásfőnök a szükséges kocsikról nem gondoskodhatott s így a felszállást nem engedte meg nekik. Azok sajongni kezdtek, legdühösebb volt köztük Loncsarics Ferenc hemusoveci lakos, aki, midőn a vonat beérkezett, és őket elutazni nem engedték, a vonatra egyik kalauzt megátadta és a már elindult vonatról lerángatni akarta. A kalauznak segítségére jövő állomásfőnököt és hivatalnokot pedig Zsidov Márton és Vince munkások a legdurvább kifejezésekkel illették és a lármára elősiető váltóőröket tetleg inzultálták. Midőn pedig Bellák József állomáskezelő igazgatásra szállította fel Loncsaricsot, őt a hivatalnokot legazemberezte és két váltóórát pofonvágott. A kir. ügyesség hatóság elleni erőszak büntette és testi épség elleni erőszak kihágásával vádolta meg nevezetteket, kiket a törvényszék bűnösként mondott ki és Loncsaricsot 2 havi, Zsidov Márton és Zsidov Vincét pedig 1—1 havi fogházbüntetésre ítélte. — Az ítélet ellen az elítéltek felebbmentek.

— **Magyarország dunántúli részében** az országos vásárokon sok stajer kereskedő vesz részt, akiket az ottani pénzügyi hatóságok megszóltak adózatni. A német nemzetiségi képviselők már régen sürgetik ennek az adózás kényszernek megszüntetését s Beck báró osztrák miniszterelnök ki is jelentette a német képviselőknek, hogy ebben az ügyben már tárgyalt Wekerle miniszterelnökkel, sőt nemokára Budapestre küldi az osztrák kormány egyik megbízottját, aki ebben a dologban a magyar kormánnyal tárgyalni fog.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. S. Magasfok. Lapunkat már az első számmal megindítottuk. Talán a postán van a hiba.

Főmunkatárs: Brauner Lajos.

Sve posiljke se tiče zadržaja
novinah, naj se posiljaju na
me, urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora,
kam se predplate i obznane
posiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa
rađunaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni surednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Već far je potrebno.

Gda si na den knige, liste, i svakojače
ke druge novine u ruke zememo i pregle-
damo, moremo se osvedočiti, kuliko na sve
kraje, i u vngi občina svakojačka društva
nastajaju, štera su ljudem ili u duševni
stvari, ili u gospodarskom poslu potrebna, i
štera su sva zato, kak bi mogla pojedino
svakomu človeku, a tak pak celomu orsagu,
ili svim ljudem na pomoć, na lasen biti.

Ljudstvo se povekšava, i poleg toga
nove škole, notaršije i po drugi okolica i
nove fare postaneju; i sve ovo si sami ljudi
tak nakaniju, ar vidiu i pripoznaju, da jim
je to ni samo jako potrebno, nego zarad
njih, njive dece, i zarad njive občine jako
hasnovito.

Kak vidimo, ve je ves svēt jako zapre-
ženi; svaki človek se mora dobro trsiti i za
kruhom begati, ako živetu oće. Ne samo me-
štri, činovnici i druga gospoda, nego se već
i poljodavci, kak vi velite: i muži takaj se
moraju dobro pobrinuti, da moreju svoju
familiju održavati, sve dužnosti izvršiti, i sve
daće naplaćati. Siromak človek, da skorom
samo tuliko časa ina, da se ne spozabi, da
je on kršćenik; da barem pri stolu, pribož-
jem daru, ali pojduć pri kakvom poslu,
zmoli svoju kratku molitvicu. Od protuletja,
do kesne jeseni trdo dela. Sve dneve u ce-
lom tjednu, prēm zadnji den pred svetkom
su ljudi čisto do kesna na polju, ili pa vuni
k li marhe, kolt gospodarstva. Dojde svetek;
ki more iti, ki nemre, samo najveć ljudi
zato nejde k službi božji, k sv. meši i pro-
dstvu, ar je dalko. (Ne svigdel Jesu i takvi,
koji poleg lenšćine ostanaju doma, kaj naj-
bolje svedoči to, da vnogiput stranski ljudi
dojdu u cirkvu, a on, kojemu je tak rekuć
— pod nosom cirkva, doma ostane. Ured-
nik.) K večernici, k sv. blagoslovu pak dru-
goga ne vidimo doiti, kak iz jako bliza ili
iz sela, gde je već farna cirkva, i to najveć
puce, pak žene. A na ov sv. blagoslov i na
kršćanski navuk bi ravno sve ljudstvo, tak
mladi, kak stari dohadjati morali. Ar deca,
makar se i u školi podučavaju i na ver-
ske stvari, u cirkvi bi pred svojimi roditelji,
bratjom, rodbinom i pred svima ljudi, i da
znaju, da i oni to imeti oćuju, još bolje tr-
sili, kršćanskoga navuka navčiti se. Pak otec,
mati se nebi morali za svoje deće tak čuda-
put brigati, i zalostiti, ar si si ga u najbol-
šem mestu našli, kaj si samo jedan Boga-
bojeći človek zeleti more. U najlepšem dru-
žtvu bi jim bilo deće, kam i oni sami z ve-
seljom setuju. Kak drugač je tam, gde je
blizu farna cirkva, ili gde je jedno selo sa-
mo jedna fara! Pak skoga se nesme, i do-
ber človek se ni neće spozabiti u nikvim
dobru, i u nikvi sili i potreboći: Iz dragoga
Boga. Njega prosi za blagoslov, za pomoć u
početku svojega posla; k njemu, kak z dobro-
mu Otcu se pomoli u potreboći, i njemu da

hvalu, ka si je svoj posel s božjom pomoć-
jom u redu napraviti mogel. Je i nati na-
vuk očemo navčiti već od mlada našu decu;
pak na onu milu naredbu Božju: Ljubi bliž-
njega svojega!

Kak rad bi dohadjati stari u cirkvu,
ar znaju, da samo kratko vreme imaju na
tom svetu; i bliže se ćutiju k Otcu nebes-
komu, ako svoje verne prošnje u hiži Bož-
joj moreju k Bogu podignuti. Dajmo jim
priliku, naj se bar tu dobro ćutiju, ar njive
tuge i žalosti si mi nit premisliti nemremo.
Samo zbog dalekoga puta, ako i negda doj-
deju u cirkvu, kaj vidimo, kud su naši si-
romaki stari: zbog velike stiske gde u ku-
tu cepiju, ili pod zvonikom stojiju. Još su
srećni, ako njim se što smiluje, pak njim,
s kakvi falatov cigla, ili s mužarov iz šteri
su navadno lam pod korusom, trdo mesto
napravi, da se moreju pod dugo trpećom
službom božjom, stisnuti, da siromakim sve
kotrige utrdneju. — A u klupi, u klecala
koge vidimo navadno: mlade zdrave muže
s jen kraj, a z drugoga kraja preljevanice i
črlene mlade žene, šterim oprava lice već
kaže, da na tom svetu ne samo doma, ne-
go i u cirkvi vugodno živiju. Nato su ne-
teri podvućeni, da se i u cirkvi moreju
kraj starešega človeka u klecalo, u klup
polegnuti? Već bi i u hiži Božji, u cirkvi
imel mesta ov glavni greh: g i z d o s t? Pak
kršćenikom je jedna najglavneša naredba
božja: Ljubit Boga, i bližnjega. Anda tak lju-
bimo bližnjega, ako mu nit mesta nedamo
u cirkvi pri sv. meši? Človek, človek, ali
imaš još kakvo ćutenje i nevmerteljnu du-
šu! Siromaki stari, kaj mislite, ali ovi
prekšeni ljudi, ki se za dobre kršćenike dr-
žiju, znaju i poznaju naredbe, koje sv. mati
cirkva nam odredi, i poleg koji moraju do-
biti kršćeniki živeti? Neznaju. Neznaju, nit
neživiju poleg zapovedi Božje, nit poleg krš-
ćanskoga navuka. — Ar ljudi nit nehodiju
već zarad toga u cirkvu, nego zbog navade
da se pokažeju, pak da si moreju kakov
dragi posel izvršiti. —

— Zato velimo i ponavljamo: Više far
je potrebno! Onda oni lepi i dobri navuki,
kaj vnogiput u cirkvi ćujemo, nebudu zgub-
ljeni, ar menje ljudstva se leže podučava;
i duhovni pastir bi leže spoznal i ravnal
svoje ljudstvo, šteromu bi jako na pomoć
mogel biti; ar nikvo blago, nit imetek neje
človeka tuliko vreden: kak dobro srce, čista
duša i prava pamet. (Vu tom nedvoji nišći,
da bi to bilo jako koristno za naš puk, ali
g. B. je izostavil svojega računa najveću
potežkoću: a to su financijske stvari. Vno-
ga fara, den-denes već niti svojega pleba-
nuša nemre naplaćati, kaj ga ide poleg pro-
pisa, a kak onda, ako se reztrgne? Urednik)

U ovim našim uputjavanju ne pelja
nas drugo, kak ljubav prama našem do-
bromu ljudstvu, i prama svećenikom, koji
poleg svoji vezdašnji težki poslov jako čuda

trpiju. Ne samo vi občinari pojedince i svi
skupa gde je to potrebno, nego takaj i sve-
ćeniki, koji stem najviše posla imaju, i koji
jesu zato postavljeni i odredjeni, da fare
ravnaju i vodiju, i oni si moraju skrb zeti,
zato, kak bi mogli to Bogu na diku, a sebi
i ljudem bolje povoljno i na vekšu korist
v red postaviti?!

Kak i kuliko moraju ljudi pretrpeti, ki
moraju s dalka iti, po zločestom vremenu,
a kuliko pak u zimi. Zmislite se samo, ne-
pomerje najveć ljudi od prehladjenja? Kul-
iko ljudstva, kuliko otcov i materov, ki bi se
još za svoju dećicu bili morali skrbeti, jesu
se prehladili, zbetežali, poleg toga vnogiput
zagod u grob došli? Kulikoput ćujemo, da
se betežnici potužiju: »Da sem v cirkvu
išel, mi nikaj ne falilo, a potlam sam već
komaj mogel od meše dimo iti.«

Pak si samo premislimo onu pogibelj-
nu stisku i poleg toga on nered i nemir,
kaj je na vekše svetke uvek moći videti u
farnoj cirkvi. Deca i mladež su nemirna, a
poleg toga je i starestim ljudem nikva korist
ne, ar se nad tem i oni zabludeju. — Kak
bi se tu ljudstvo i deca mogla podučavati
od kršćanskoga navuka?

Jako dobro i potrebno bi bilo, da bi se
službe božje po svetki zatoga, dok bi se
nove fare utemeljile, ne samo u farni cir-
kvi, nego ako je u fari i u drugim šterim
dalešnjim mestu dost velika cirkva (kapela)
i tu se naj služba božja drži. Gde je potreb-
no, i u šteroj fari kapelana još nebi bilo,
gosp. plebanuš naj to shodiju zarad ljudi,
da pomoćnika dobiju, ki bi po svetkih mogel
sv mešu u filialku služiti; i barem za
toga, dok bi ljudem mogli drugač pomoći,
da bi je stem malo zlehkoti.

Premislimo si to, kuliko sto let već ne-
štera fara stoji, pak niti više pomoćnikov,
svećenikov od potlam nema, nit su postale
filialke, gde bi se redovito i stalno saki sve-
tek sv. meše služile, kak je to svigder drug-
di navada prem da se je ljudstvo od onoga
vremena tak povekšalo, pomnožilo, da ga je
ve 10-put već, kak ga je samo pred 50 let
bilo; a kulikoput ga je već više, neg onda,
da su se naše fare započele?!

Ove občine su same svoja fara:

1. Légrád ima 2352 r. k. duš. 2. Alsó-
domboru 3696, 3. Muravid 2324, 4. Kotor
4430, 5. Muracsány 3901.

U dojdue fare su filialke:

6. Muraszentmária ima 3716 r. k. duš,
ima 1 filialku trifertal vure hoda.

7. Dráskovec 3569, ima 4 filialke najd.
fil. trifertal v.

8. Perlak 5477, ima 2 fil., najd. fil. tri-
fertal v.

9. Tüskeszentygyörgy 4692, ima 9 fil.
najd. fil. 1 i trifertal v.

10. Szobotica 5434, ima 10 fil. najd.
fil. 1 i pol.

11. Belica, 2950, ima 2 fil. najd. fil. 1 v.

12. Dekanovec, 3957, ima 2 fil. najd. fil. pol. v.

13. Bottornya, 2859, ima 3 fil. najd. fil. 1 v.

14. Szelenecze, 3887, ima 13 fil. najd. fil. 1 i pol. v.

15. Murasiklós (Vratšanec), 3195, ima 7 fil. najd. fil. 1 i fertal. v.

16. Csáktornya, 8780, ima 10 fil. najd. fil. 1 i fertal. v.

17. Drávavásárhely, 6172, ima 10 fil. najd. fil. 1 i pol. v.

18. Viziszentgyörgy, 2983, ima 9 fil. najd. fil. 1 i fertal. v.

19. Muraszentmárton, 3232, ima 15 fil. najd. fil. 1 i pol. v.

20. Miksavár, 1833, ima 3 fil. najd. fil. pol. v.

21. Felsőmihályfalva, 2412, ima 11 fil. najd. fil. 1 i pol. v.

22. Stridó, 6600, ima 9 fil. 2 v.

Iz ovoga prepisa (Prepisano je iz Schematismusa 1906.) moremo videti, da u nesterij farnoj cirkvi kuliko ljudi se negda skup zide. Pak ako na kartu, na mappu pogledamo, onda vidimo, kak dalko širom jesu sela od farne cirkve. —

Zato smo ov silni posel napre donesli, ar vnogi mesti bi si ljudstvo bar stem rado pomoglo, da bi se zarad njive okolice i prinji tak, kak i v čuda mesti držale službe božje po nedelja i drugi svetki.

Dakak, ako si što kaj shoditi, ili napraviti oče, mora si i zato skrb zeti, i mora se zato pobrinuti. Istina je, da ovoga posla ne moći od denes do zutra, samo tak fletno napraviti; nego svaka fara, šteroj bi to potrebno bilo, mora si već ve zato skrb zeti, i pomalen — pomalen stvari prirediti, ar kaj nenapravimo vu vremenu, da je moći, potlam se opet zavleče, ili pak čisto zastavi. — Stem više bi se vaša prošnja od višeše oblasti spunila, ar redovnici, koji takaj moraju čuda pretrpeti, sami bi vam bili na pomoć, ar moraju pripoznati, da ljudi samo onda budu u lepom kršćanskom navuku živeli, ako se velike fare na menjše razdeliju, da budu mogli ljudstvo ovak leže navučati i ravnati.

Glas iz Amerike.

Obećal sem, da budem dalje spisal, kak je taj isti človek iz Tótszentmártona, vu Ameriki živel. Jesmo se opet zišli i on zve seljem mi da ruku i veli:

— Bože moj! vnogo je lepše domaj, med prijatelji, kak vu Ameriki.

— To vam ja verujem. Domaj si človek more barem i dušu okriepiti, da ide vu cirkvu. Tam ste to stradali, da ste tak delali svetek, kak v petek. Da bi tam tak lepo i dobro bilo, da bi tam tak povolno življenje imali, nebi ljudi dimo silili. Pak zakaj su vaši pajdaši tam ostali?

— To njim je tak zislo, néga bilo dosta penez za sve, moral sem ja napre oditi, da njim vezda domaj tuliko penez pre skerbim pak njim ta pošlem, kaj budo i oni mogli na zat doiti.

— Kr... vas je sve skupa odvas tam? — fare jedno stosedemdeset širom pišeju, da ako njim služiti, kaj bodu do... na jedanput bolše prinas je čuda bolše ja prosit, kak tam

— Ja bi rat bil, da bi mi povedali, kak ste tam delo dobili!

— Tam su navek takovi »vigeci,« koji za dobre penenze pošilaju ljudi od vraga, do dohica. Tak sem i ja shodil. Kak sem vu Ameriku došel, taki su dva doleteli prez perja kmeni. Jeden se je né mogel smenom spominati, a drugoga pak sem se ja ne mogel rešiti. Taj lopov spital me je od kud sem, kuliko penez imam, za tem pak me je vodil za nos, kak medveda, tak dugo, doklam sem skorom sve penenze potrošil. Da je videl i spoznaval, da mi penezi menjkaju, onda mi je vušel, mene pak je ostavil goluga i bosuga. Dva tjedna sem se potepal prez dela. Najvišeput gladen i žedjen. Prve dneve sem nikaj ne mogel pojesti, tak je sve zločesto bilo. Voda je tak huda da ju ne moći popiti. Na zadnje me je itak glad prisilil i moral sem jesti. Uh, da se nato zmislim, ves se stepem. Komaj i komaj sem vu fabriku došel. Tak sem delat, kak marše, pak sem ne mogel tuliku za služiti, kaj bi pošteno bil živel. Skorom svi su tak. Da bi ja bil pol tuliko domaj delat, ve bi si lahko fućkal.

— Kaj pak je s onimi, koji nikak nemoreju delo dobiti?

— Onim b bole bilo vu peklju, kak vu Ameriki. Penenze potrošiju, prositi pak je ne smeti. Koj prosit ide, njega vu rešt zapreju i tak dugo ga vun nepustiju, doklam ga nešči vun ne skupi. Negda do petdeset dollarov je treba za takovim platiti, kaj ga vun pustiju. Tam su vam prokletni zakoni.

— Povečtemi pak zakaj ide na jedanput tuliko ljudstva dimo?

— To njim je zato, jerbo za kratko vreme budeju prezidenta sbirali. Poleg toga su fabrike si na tri leta napre pripravile robu. Vezda nenucaju težake. Gde sem ja delat jedno jutro 4 jezero težakov su odustili. Morali bi bili videti, kakov plač i javkanje je bilo, gda smo prez dela ostali. Tak vam je vezda vu svaki fabriki. Nega dela, nega kruha. Prez kruha pak ne moći živeti. Zato se svaki trsi, da skim predi dimo dojde.

— Nad šteri varaš ste došli dimo?

— Nad Fiumo. Sedemstopetdeset nas je došlo, sami domorodci. Tuliko nas je hrbta obrnulo Ameriki. Previdli smo vkanjlivost. S velikom znanostjom smo došli vu ovu lepo i drago domovinu, koji smo na jedno kratko vreme kruha zahitili. Siromaški mi ljudi! Bežjali smo pred dobrom. Oranila se je naša duša i telo. Duša od vkanjlivosti, telo od velike muke i od velikoga trpljenja. Po zlato smo išli pak smo još ono malo zgubili, kaj je naše bilo. Ve smo bogci. Moremo se znovič početi domaj, sve od kraja. Ali ja mislim nebudemo zato pogubljeni, Bog nas pomore. Bog bude znami domaj. Tam vu Ameriki nas je ostavil, tak kak smo mi njega i domovinu. Obogatiti smo se šteli, pak kaj nas je počekalo? Vlekli smo jarma, kak nema marha.

— Vište, dragi prijatel, ja se itak veselim nad vaši nesreći. Veselim se, da vam je Amerika né mogla ono dati, kaj ste od nje čekali. Veselim se, da ste spoznali Ameriku — pekla, pekla onoga, koj vas je ne mogel hraniti tak, kak domovina. Nije tam domovina, gde je kruh! Tu je naše slavno mesto, gde smo na svet došli. Amerika niti onda nam nemore biti domovina, ako bi nam i vekši falat kruha dala. Najbolše je domaj. Či je makar črni kruh, itak je bolši ako je domači. Imam istinu?

— Siromaški naši domorodci! Morate pozabiti ono hudo senju, onoga pogibelnoga puta amerikanskoga. Lehko pozabite. Tam ste psi bili, domaj ste na Božji kip stvorjeni ljudi. Tu imate vašu domovinu. Da nam ova lepa zemlja kruha za dosta, samo mi ga poštuvali moramo. Im tuliko neprijateljov inamo od sve strane, barem mi, koji smo tu videli sveta, nesmemo naši ljubezni materi, naši dragi domovini neprijatelji biti. Da vas bude huda somla obhadjala, zmislite se na Boga i na one nepoznane nesrećne domorodce, koji dalko i dalko, prek velikoga morja vu tuđjem mestu med tuđjimi ljudimi vu Ameriki tugujeju za svoju zahtičeno i ostavljeno domovinu.

Sráy Ferencz.

Politički pregled.

Vu orsackim spravišču dalje trajaju govori za indemniteta. Osobito narodnosti govori vu vnogo pak i horvatski ablegati. Izmed horvatskih ablegatov je govoril Supilo najprvi. A vezda je govoril i Magdić Petrica, ali kak čujemo njega su samo oni poslušali verno, koji neznaju horvatski. Horvatskim ablegatom su magjari tu slobodu dali, da slobodno i horvatski govoriju. Vu tu slobodu se jačiju vezda svi, pak svi govoriju horvatski a ono vreme dok oni govore držiju mora orsag jako drago platiti. Najme svaki govor mora biti napisan vu protokol od reči do reči to je zato, da se vidi kaj je govoril ablegat, jeli nije uvredil kralja ili domovinu. Zato, da horvatski ablegati horvatski govoriju se je moralo iz Zagreba puno brzopiscov dozvali, koji su na jeden tjeden 14 jezer korun koštali. Moremo si misliti, koliko ima orsag stroška ako jedan celi mesec govoriju i svaki jedno te istu kazu dere...

Horvatski stališ, kak se vidi, bude se sada dovršil. Rakodcay han je otišil ove dneve vu Budapeštu, gde bude predstavil ministerpredsedniku ove odjelne šefe (glavare) te bude si stvoril većinu iz stare narodne stranke, pak onda iz onih ablegatov, koji budu iz sadašnje koalicije vun stupili. To bude se sve odigralo onda, kada bude horvatski zemaljski sabor sazvan, da volira horvatski proračun. Onda bude se vidlo, kak stoji cela stvar. Kak nam jeden prijatelj iz Ludine piše, tam su jako srditi pak i vu celoj Horvatskoj na Franka, zakaj hoće novo Horvatsko kraljestvo napraviti, pak je zato težko, da bi Frank bil pri sledećim izboru zabrani za ablegata.

Prošle dneve je bil sud vu stvari Lengyel Zoltana ablegata i Hajdu Gyula vun izhićenoga činovnika. Tak je bilo da je Hajdu iz ministeriuma pisma vkral, pak je Lengyelu daval, da je Lengyel na svoj cilj pohasnuje. Lengyela su i Hajduja odsudili na strof i na rešt. Lengyel je zvun toga strofan, i zbog toga, da se je nedostojno ponašal pri sudu. Zato se je i posvadi sa Lengyelom i Eitner ablegat, jer veli kak bi onda prosti človek poštuval suda, kada ga jeden ablegat neće poštuvali.

Njegvo Veličanstvo kralj je hvala Bogu čisto zdrav. Daj Bog da bi dugo živel još i tak osigural mirni napredak svojih narodov.

KAJ JE NOVOGA?

— **Nesreća.** Novembra 4-ga je med Kisszabadka i Csáktornya pogazil cug sobotičkoga plebanuša kravu, koju je kotel čista zdrobil. 13 minut je stal cug na željeznici, dok su nju vun potegli.

— **Zaklala** ga greda. V VI. distriktu su je Škrobac Gjüre 3 leta star sin pod jednu gredu došao na dvoru, koja se na njega zrušila i združnula ga, da je odmah umrla.

— **Nesreća.** Novembra 3-ga su na csáktornyaikim staciju večer oko osam vuri spotrtni nogami našli Mágyics Ferenca, željezničkoga činovnika. Med šinjami je ležao i oboetvoja stegna su mu bila združnena. — Brččas je onda došao pod cug, da su fersibali, ili pak po nepazljivosti ga je dostigla nesreća. Još on den su ga odpeljali Varaždin u špital. —

— **Zbiranje.** Včera, 16-ga novembra su zbirali v Zalaegerszegu 47 varmedjinskih zastupnikov i to: ališpana, glavnoga notarjusa, glavnoga fiškušaa, popilskoga predsjednika, dva I-ga, četiri II-ga i tri III-ga razreda pod notarjuse, osam popilskih prisednikov, trinajst velikih sudcov i trinajst podsudcov. Kak čitamo vu jednih varmedjinskih novinah, naš g. veliki sudac Kolbenschlag Béla bude na dvorja mesta kandidiran, i to za glavnoga notarjusa i opet za velikoga sudca, a g. Szalmay za velikoga sudca. — Kak je zbilo zbiranje? to još ve neznamo.

— **Odsuda.** Makovec Marton, csáktornyaikim stanovnik već šesti križ nosi na hrbtu, ali mu srdce jošće tuče za ženami i kaj je najčudnoviteše vu stvari, samo za starimi ženami. Višekrat je podsili staru ženku, zbog česa je 15 let i 2 meseca sedel vu reštu. Prošloga leta, 15-ga julišusa se rešil rešta i mesto, da se na pravi put obrne, opet se pušćal vu takvu ljubav, koju zakon oštro prepovēda. Zbog ove nesramnosti je opet došao na svoje mesto, de je već 15 let sedel. Kanižki sudbeni stol ga je 5-ga novembra znova na 10 let težkoga rešta odsudil.

— **Novi kotar.** Do ve je Zalavárme-gijji 12 kotarov bilo, a od sada bu jih 13. Andrassy Gyula grof, ministar znutrašnjih poslov je dopustil, da se 13-ti kotar vredi i to vu Balatonfüredu.

— **Oštra kaštiga.** Još pametujemo na ono umorštvo, koje se v Muraszardahelju pripetilo 29-ga julišusa, kada je najme Baráth Mihály zaklal svoju ženu. Petput je strelil na nju, jer je ne šteli pri njem ostati. — 7-ga novembra je razpravljajl Kanižki sudbeni stol ovu stvar i Baratha je na 15 let težkoga rešta odsudil veleč, daje on hotonce zaklal svoju ženu i već napre se pripravljajl na to.

— **Idu dimo.** 6-ga novembra je iz Csáktornya do 80 ljudi preputovali, koji su došli dimo iz Amerike. A došli su dimo zato, kajti su — kak oni sami pripovedaju — ne dobili delu. Svi su se žalovali za svoju norost, da su ostavili svojega doma, i včekali se največšega siromaštva, da su podrapáni, prez peněz presiljeni putovati dimo.

— **Ljubav i smrt.** Erlich Agoston z Nagykanizse je imel jednu Irén zvanu lepu čerku. Ova čerka je bila v zaruki i s veselim srdcem čakala na on den, da bude morala pred oltar stati svojim mladencem. Ali pri Bogu je to bilo drugač odredjeno, kajti zabadao, čovek snuje a Bog dokon-

ča. Ne zdavna se zaručnica prehladila i dobila sušicu, hetiku. Niti pomisliti je ne moći bilo već na to, da bi tak betežnu moći bilo zamuž dati Prošloga tjedna njoj je zaručnik na znanje dal, da zdavanje moraju prenesti na drugo vreme. To je tak zapreklo i rezzalostilo mladu devojku, da je četrték tjeden zniknula zdoma Roditelji nju išćeju-išćeju, ali sve zabadao, čerka samo nedođe na pre. Nego proti večeru suju itak našli nego mrtvu. Blizo Rajk občine je ležala med šinjami na željeznici sva spotrta. Da su nju našli, je još živeła, ali za kratko vreme, kad su nju v špital nesli v v Kanizsu, je na putu vumrla.

— **Premeni se soldačka** oprava. Med soldati se već zdavnja čuje, da budu uniformu, t. j. soldačku opravu premenili, kajti vezdašnja oprava je jako prilična, da neprijatelj spazi, de stojiju naši šeregi. Zato je ratni zapovednik odredil, da budē soldačstvo drugi uniform dobilo i to sivo, kak šćuka. Za deset let već budu svi regimenti dobili takvu opravu a do toga vremena se vezdašnja znuca. —

— **Odivljen merosec.** Szili József je kanas bil v dobrétnim marofu. Svinje koje je pasel, su ga tak bogale, kak ovce svojega pastira. Ove dneve se pripetilo, da je jen veliki merosec štel vujti iz med svinj, na kaj se požuri za njim mili, da ga nazaj zavrne. Ali merosec se na njega postavil. Ve je kanas vudri jenput s batinom po gobcu, na kaj merosec skoči proti njemu i počeli su se grdo metali. Vu ovoj bitki je merosec bil jakši, kajti je kanasa na levim stegnu oranil s kehti i to tak pogibeljno, da su ga morali v špital odnesti, de ga još i ve vraciju.

— **Nečemurnost ruska.** Strašne čine pripovedaju japani od rusov, da je boj bil med njimi. Skorom čne za izreči, kak hudoga srđca ljudi su te rusi, — kaj sve-doći sledeći dogodjaj:

Jeden rus ze zruši na bojnim mestu i kada dođu ta japani, da po pobitki pobe-reju plezirane soldate ležeći rus se gori zavleče na pleća japanu, a ov se žuri svojim terhom, da s čim prije dojde do špitala, de ga čaka pomoć, da mu rane izvraćiju. Ali nečemurnoga srđca rus kojemu nikaj nefali nečeka do toga, dok bi došli do špitala, nego kak dođu do priličnoga mesta, zeme vun penecila i porine ga japanu v šinjak. A zatim friško skoči doli žnjega, da se nebi žnjim skup zrušil i odbeži. Vu japanskim šeregu grozovito grde čine pripovedaju od rusov zbog časa je japanski korman ono vreme odredil, da svakoga rusa, koga najdu med pleziranimi soldati, ako bi se dosvedocilo, da se samo potajil, treba prez svake milošće skončati. Kajti japani netrpiju, da bi rusi njihovu docrotu na tak grdi način povračali i zato se s odurnostju obrneju od svih takovih rusov, koji milosrdnost japansku s umorstvom povračaju.

— **Hlinka dojde dimo.** Hlinka Andraš, glasoviti černoavaiski duhovni pastir, ki sada vu českim Pragu stanuje, ove dneve je tamo gorčitavanje držal proti magjarskomu narodu; Hlinka je naunaznačil, da ove dneve dojde dimo vu Magjarski orsag, da svojega na dva let odsudjenoga rešta započe. Mi mislimo, da ovomu fajnomu fliču pamet tam vu reštu se preobrne, i kada vun dojde nebude već pušćal svoje drage tole proti magjarskomu narodu, nego vu miru će svršiti svoje Božje službe, na kaj su ga gori posvetili.

— **Pristupa.** Naš kolendar, iliti »Medjimurski Kolendar« za prestupno godinu 1908. XXV. tečaj će ovoga meseca 25-ga dana pristupiti. Čiēna mu je 40 fill. Vu ovim kolendaru, kojega naši dragi medjimurci takvim veseljem čitaju, svega dobroga i poučanoga se može najti. Zato s čistim srcem preporučamo njega našim poštuvanim čitateljem i svakomu u Medjimurju. Dobiva se u Csáktornya, pri Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižaru.

— **Došao je pod kola.** 11-ga novembra pod večer je jako nesrečno shodil v Drávavásárhelyu Lopárics Vančeka 6 let star dečec. jeden čovek je drva peljal peku koj vu Loparicevi hiži stanuje. A dečec se je kak već to deca imaju navadu, napredil za svoru a pollam pak za drék lovil. Kak se obesil za drék, oslabile su mu rukice i dečec je opal pod zadnju kotač, koj je črez njega išel i težko ga oranil. — Odmah su ga vu varaždinski špital odpeljali, de ga još i ve vraciju.

— **Štatisztika.** Vu csáktornyaikim kotaru tekućeg ljeta od augusztuša 1-ga do oktobra zadnjega rodili su se 444, a hmrlili su 203. persone, dakle vezda umnožavanje je 241.

Štefekova mati.

Štefekova mati na grobu klečala,
Na grobu klečala, jako se plakala.

Z groba mi govori Štefek sinek dragi,
Štefek mladi junak, svojoj staroj majki.

•Rečite mi majka svim mladim junakom
Da neg ne govore na mlade devojke:

Malih devojkah suze ravno k Bogu teču.
Rečite mi majka svim mladim devojkam

Da mi ne govore na mlade junake.
Ar junačke reči ravno k Bogu kriču.

Pravica.

Ki se trudi,
On dobiva.
On ki ima
On se vživa.

Imel sam ja
Svega dosti,
I živel sem
Prez žalosti.

Ali jedno
Me umara:
To je:
Kad me žena kara.

Ako ću joj
Nagoditi,
Moram njoj
Dat vina pitit

Pije ona,
Pijem i ja,
Dok zapijemo,
Pol dneva.

Da nam prazen
Vrč ostane,
Legnemo pod
Vrtnu hla

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{8}$ K1.50

$\frac{1}{4}$ K3.-

$\frac{1}{2}$ K6.-

$\frac{1}{1}$ K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRASSY-UT 60.

BUTOR

Asztalos és kárpitozott
valamint vas- és rézbu-
torok nagy raktára.

Schvarcz Lipót Varaždin.

Legelősből legelőnyösebb bevá-
sárlási forrás teljes menyasszo-
nyi kelengyék, szállodák ven-
déglők és magánosok részére.

505 10-26

Répes mintakönyv kívánatra ingyen.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék
egy régióknak bizonyított házi szer, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyított közvényű, oszónál és meghű-
seknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden
gyógyszertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Eliaabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

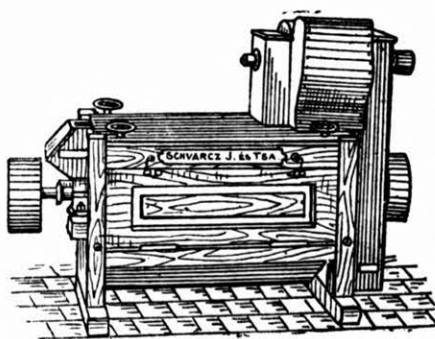
Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levélczím: 872 43-52

„AGRARIA” Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.

Törvényesen védett új
fekvő szerkezettel, mun-
kahözben szabályozha-
tó surlaköpenynyel és
surla-verőkkel. ✂ ✂

Kérjen árat.

**Schvarcz József
és Társa**

műszaki iroda és raktár.

Gépszíjgyár. Budapest

V, Váci-körút 26.

864 41-52

DÁRIUS-nak feltűnő a
teljesítőképessége, szer-
kezeti tökéletessége, ol-
csósága, könnyű kezelhe-
tősége. Állítható egyetlen
kézikerek által. Szállítható
azonnal kívánatra négy-
heti próbára is.

Járás és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

iparos és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

Badogos:

Hülisch Manó, (faazénraktár) Csáktornya
Dornér Sándor "

Börkereskedő:

Mayer Testvérek, Csáktornya

Borbély és fodrász:

Nádasdi Nándor, Csáktornya
Mik Szilárd, "

Butorraktár:

Schwarz Lipót, Varázdin

Czukrász:

Kertész Lajos, Csáktornya

Czipész:

Masznak József, Csáktornya

Divatruház:

Herzer Izidor, Csáktornya
Liszt és Irodnyák, Stridó

Eredeti Singer varrógépek:

Singer Co., Árpád-utca Csáktornya

Épület és műlakatos:

Horváth István Csáktornya

Férfi szabók:

Ivacsics Ignác, Csáktornya

Férfi és női divatárak:

Zrinyi Viktor, Csáktornya

Fűszerkereskedések:

Todor R. utóda, Csáktornya
Gráner Testvérek, "
Mráz testvérek, "
Ifj. Premecz Miklós, Perlak
Sostarics Pál, Szombathely
Szeivérth Testvérek Vesselényi-utca

Kávéházak:

Hajas József, Csáktornya
Horváth Géza, "
Gerstmann Lipót, "

Képfestő:

Scheiber Mór, Csáktornya

Kőfaragó és sarkó készítő:

Tersztenyák Bódog, Csáktornya

Likörgyár:

Hochsinger M. és fiai Csáktornya
készíti a híres »Glória« sósorszeszt
12 üveg bérmentve 5 korona

Mészáros:

Nuzsy Mátyás, Csáktornya

Órás és ékszerész:

Pollák Bernát, Varázdin

Pezsgőgyár:

Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya

Pék:

Stolczér József, Csáktornya

Rőfőskereskedő:

Ilirschsohn Testvérek, Csáktornya

Szobafestő és mázólo:

Vidovics János Csáktornya

Szállító és deszkakeresk.

Löbl Mór és fia, Csáktornya

Tejet és tejtermékeket

Csáktornyára házhoz szállít
Bányavári gazdaság.

Üveg és porcellánkeresk:

Todor R. utóda, Csáktornya

Url- és női divat, játék és diszidáruk:

Kelemen Béla, Csáktornya

Vaskereskedés:

Prostenik Gusztáv, Csáktornya
Bernyák Károly, utóda "

Vászonkereskedő:

Szivonesik Antal, Csáktornya

Vendéglők:

Hajas József, Csáktornya
Pecornik Ottó, "
Hencsey Gábor, "
Antonovics József, "
Becsey Albert, "
Horváth Mihály (Fehér galamb) "
Mráz Jenőné, "
Prusztz Alajos, "
Deutsch Zsigmond, "
Schlesinger Mór, "
Mihálics Ferencz, "
vendéglő a vasúthoz
Singer Salamon, Szoboticza
Kalchbrenner Ferencz, Stridó

Zongora készítő, hangoló és raktáros:

Wogrincics Ferencz, Nagykanizsa
Erzsébet királyné-tér 10.

11-13

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben, 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, meszes talajra is.

Gyökerez vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2. kapható:

Vállalati szőlőtelepnél

Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419,000 oltvány, 2500,000 gyökerez.

Árlap ingyen.

585 3-12

Az intézőség.

Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására adni hogy a beállott bányászati zavarok miatt

trifaili köszén

kicsinybeni elárusításra nem jön forgalomba.

Tisztelettel

Klein Vilmos

a trifaili köszénbányák
képviselője.
NAGYKANIZSA.

591 2-10

Egy jó erkölcsű fiu

tanulóul

felvétetik

Fischel F. (Strausz Sándor)

könyvnyomdájában

Csáktornyan.

HIRDETÉSEK

felvétetnek
a lap kiadóhivatalában.

559 9--10

A
sóskúti**PAULA**

FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghírnevesebb orvos-professorainak
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegsé-
geknél és a **legakutabb gyomor-betegségek**nél is
biztos **hatása van.**

Főlséges és különleges gyógyszer gyomorfégés ellen és vizeletli zavaroknál.
Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusítói:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyán.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	21.00 —
Rozs	Hrż	18.00 —
Arpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	15.20 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.20 —
Fehér bab uj	Grah beli	16.00 —
Sárga bab	» žuti	13.50 —
Vegyes bab	» změšan	13.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Tökmag	Koščice	19.00 —
Bükköny	Grahorka	15.00 —

NESTLÉ
az egészséges **gyermeklisztje**
és a beteg gyermek, a gyomorbajosok régóta bevált tápláléka.
Mégiv a hányástól, hasmenéstől, belhurvólól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismeretű füzetet ingyen küld. **NESTLÉ**
Wien I., Biberstrasse 11.

Egy majdnem új álla-
potban levő 6 személy-
re való

fedeles fiacker kocsi

jutányos áron azonnal eladó.

Lovrencsics Lukács
motor-bycikl készítőnél

Varaždin, Dravska-ulica 33.

599 1—2

A csáktornyai uradalmi szentilonai korcsmaház

a hozzátartozó melléképületekkel együtt

f. év november 20-án d. e. 9 órakor

az uradalmi gazdasági irodában bérbeadatik

1908. január 1-étől kezdődő 3 évre.

Bérleti szándékozóknek készséggel ad fölvilágosítást

az uradalmi tisztség.

588 1—2

Az orehoviczai állami iskola gondnoksága, a kinestár
tulajdonát képező 94 számú házat, mely jelenleg **szat-
tós- és korcsmaüzlet** helyiségül szolgál,

f. hó 24-én d. e. 10 órakor

az állami iskola épületében, három egymásután
következő évre, azaz az 1907. évi decz.
hó elsejétől, 1910 évi november hó 30-ig
terjedő időre, bérbeadja.

feltételek ugyanott megtekinthetők.

595 1—2

Elhalálozás miatt ha-
tóságilag engedélyezett

végeladás!

Alois Kürschner cégnél **Varaždinban**
üzletfelosztás miatt mindennemű

**férfi- és női divatárúk, bundák,
olcsón kaphatók.**

**Egy jóforgalmu
fűszer- és korcsmaüzlet**

**más foglalkozás miatt
azonnal átadó.**

Bővebbet: LÖWINGER LIPÓT
Gotalovec, u. p. Budinščina.

**Jedna dobra prometna
začin- i krčmarska trgovina**

**radi druge posle
odmah se prekdaje.**

Više pri: LÖWINGER LIPÓT-tu
Gotalovec, z. p. Budinščina.

598 1—2

Globalin

*Fáradtság nélkül
remek koromfokete lényt
állít elő.*

*Puhává és tartóssá
teszi a bőrt.*

**a legjobb és
legfinomabb
czipőtisztítószer**

SZŐLŐOLTIVÁNY ELADÁS.

Aki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon **Vityé Miklós** lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez.

Ös-Csanádon (Torontálmegye), a hol szőlővány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok, bor és csemege fajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönben ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőültetvényeknek külön e célra választott fajok. — Faj és árjegyzék kíváratra és bérmentve.

A számos elismerő-levél közül itten csak egy:
TORMAFÖLD u. p. Szécsinsziget, (Zalam.
1907. szept. 30-án.

Az Öntől rendelt 500 db. gyökeres fasoltvány igen szépen megeredt; egy szál sem maradt belőlük; vesszőjük oly hosszúra nőtt, hogy magasságuk egy kétféle méteres karót meghaladták és le kellett őket vágni; teljesen fajtiszta. Szívesen ajánlani fogom Önt minden ismerősem és barátomnak és kérem szíveskedjék címeimre legújabb árjegyzékét megküldeni. Kiváló tisztelettel HAJDÚ IMRE. 584 2—10

598

Házeladás.

**Csáktornya, a Rákóczi (perlaki)
utczában levő Horvátics-léle**

háza

**szabad kézből eladó. Bővebbet
Králl József nyergesnél, Csáktornya.**

Szennyes fehérneműt

egy kitűnő gyári mosóintézet részére tisztítás végett átveszek. A havonként összegyűlt szennyeset minden 10-én elküldöm és 18-án juttatom vissza tisztítva.

ZRINYI VIKTOR divatáru kereskedő Csáktornya.

594 1—3

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatunk:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

**Zrínyi Viktor, Csáktornya
divatáruháza.**

Értesítés!

Van szerencsém a mélyen t. vevőközön-
séggel tisztelettel tudatni, hogy

**ezen a héten nagy választékban levő
szőnyeget, ágytakaró-készleteket,
függönyöket, paplanokat, pokróczta-
rókat, nagy téli szövet- és berlini kendőket**

nagyon olcsón áruba bocsátok. Mig nagy raktárkészletem tart, hetenként újabb és újabb árukat bocsáthatok forgalomba. Áraim feltűnően olcsók, mert e czikkekkal helyben egyedül kereskedem. —

Teljes tisztelettel

Zrínyi Viktor.

596 1—*